

NADER GEWIJZIGD ONTWERP VAN WET tot regeling van de rechtsbijstand aan on- en minvermogenden.

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is, de rechtsbijstand aan on- en minvermogenden opnieuw te regelen;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I

Bureaus van consultatie

Artikel 1. 1. Er is een bureau van consultatie in ieder arrondissement.

2. Het is gevestigd in de gemeente waar de rechtbank zetelt. Het kan ook in andere gemeenten in het arrondissement zitting houden.

3. Het bureau is rechtspersoon.

Artikel 2. 1. Het bureau verleent kosteloos of tegen een geringe vergoeding rechtsbijstand aan on- en minvermogenden.

2. De rechtsbijstand is van adviserende dan wel van procesuele aard en kan worden verleend in alle zaken behalve in straf- en tuchtzaken.

Artikel 3. 1. Het bureau van consultatie is samengesteld uit:

a. tenminste twee leden-advocaten;

b. tenminste één lid-gerechtsdeurwaarder;

c. tenminste één lid, dat geacht kan worden deskundig te zijn op het gebied van maatschappelijk werk.

2. Het bureau benoemt uit zijn midden een voorzitter en een secretaris. Dezen vertegenwoordigen het bureau in en buiten rechte.

3. Onze minister van justitie bepaalt voor ieder arrondissement het aantal leden, waaruit het bureau zal zijn samengesteld.

Artikel 4. 1. De leden-advocaten worden benoemd door de rechtbank uit een door de raad van toezicht op te maken voordracht van twee personen voor iedere vacature.

2. De leden-deurwaarders worden benoemd door de rechtbank uit een door het bestuur van de vereniging van gerechtsdeurwaarders op te maken voordracht van twee personen voor iedere vacature.

3. De overige leden worden benoemd door Onze minister van justitie.

4. De benoeming geschiedt voor drie jaren. Aftredende leden zijn opnieuw benoembaar.

Artikel 5. 1. Het bureau stelt een reglement vast, waarin wordt bepaald, hoe en op welke tijdstippen het bureau voor de rechtzoekenden bereikbaar is.

2. Het reglement behoeft de goedkeuring van Onze minister van justitie.

3. Het reglement wordt in de *Nederlandse Staatscourant* openbaar gemaakt.

Artikel 6. 1. Het bureau vergadert tenminste tweemaal 's jaars in pleno, waarvan eenmaal in de maand december. Met inachtneming van de bepalingen der wet worden in de vergaderingen van het bureau alle punten van interne organisatie en werkwijze van het bureau en het beleid inzake het doen van toevoegingen behandeld. In de in december te houden vergadering worden bovendien de volgens artikel 7 in te dienen begroting en af te leggen rekening en verantwoording vastgesteld.

2. Het bureau kan bij reglement bepalen, dat adviezen zullen worden gegeven en toevoegingen zullen worden verleend in afdelingen, die tenminste twee leden tellen.

Artikel 7. 1. Het bureau brengt telkens in januari aan Onze minister van justitie verslag uit over de in het afgelopen kalenderjaar verrichte werkzaamheden.

2. Het dient tezelfdertijd een begroting in der inkomsten en uitgaven van het bureau voor het volgend jaar, en doet rekening en verantwoording van de inkomsten en uitgaven van het afgelopen jaar. De begroting en de rekening en verantwoording behoeven de goedkeuring van Onze minister van justitie.

3. Het verstrekt aan Onze minister van justitie alle gewenste inlichtingen.

Artikel 8. Onze minister van justitie is bevoegd tot het geven van nadere regelen betreffende:

a. de soort van zaken, waarin rechtsbijstand zal worden verleend;

b. de bedragen, welke aan verzoekers krachtens artikel 24 als vergoeding in rekening zullen worden gebracht, alsmede de afdracht van deze bedragen aan de staat;

c. de wijze waarop en de mate waarin rekening gehouden zal worden met de wens van de verzoeker om een bepaalde raadsman toegevoegd te krijgen.

HOOFDSTUK II

De Rechtsbijstand

Artikel 9. Rechtsbijstand wordt slechts verleend aan hen, die naar het oordeel van het bureau op grond van de voorhanden gegevens niet in staat zijn de krachtens de geldende tarieven voor de verdediging hunner belangen verschuldigde kosten te voldoen en wier verzoek niet klaarblijkelijk van elke grond is ontbloot en wier belang de te verrichten arbeid rechtvaardigt.

Artikel 10. Behoudens staatloze ingezetenen, zijn vreemdelingen van rechtsbijstand uitgesloten, tenzij bij internationale overeenkomst anders mocht zijn bedongen.

Artikel 11. 1. Verzoeken om rechtsbijstand worden mondeling ter zitting, dan wel schriftelijk gericht tot het bureau van het arrondissement waar de verzoeker woonplaats heeft, of waar de verlangde werkzaamheden hoofdzakelijk moeten worden verricht; in bijzondere omstandigheden kan ook het bureau, binnen welks rechtsgebied de verzoeker verblijft, rechtsbijstand verlenen.

2. Bij het verzoek worden de stukken overgelegd, bedoeld in artikel 857 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

3. Het bureau kan te allen tijde op nader bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven wijze gegevens omtrent de verzoeker en diens gezinsleden vragen aan de administratie der belastingen.

Artikel 12. In geval van spoed kan het bureau of zo nodig de voorzitter of de secretaris rechtsbijstand verlenen vóórdat de in het vorige artikel bedoelde verklaring is overgelegd.

Artikel 13. 1. Het bureau is bevoegd, alvorens op het verzoek te beslissen, de tegenpartij te horen.

2. Het bureau is bevoegd een vereniging van partijen te beproeven.

Artikel 14. 1. Het bureau verleent rechtsbijstand hetzij door ter zitting van advies te dienen, hetzij door toevoeging van een advocaat of procureur.

2. Indien het een zaak betreft, waarvoor bijstand van een advocaat of procureur niet noodzakelijk is, kan ook een gerechtsdeurwaarder worden toegevoegd.

3. De toevoeging geschiedt schriftelijk en kan steeds schriftelijk worden gewijzigd of ingetrokken.

4. Een lid van het bureau, dat aan de behandeling van de zaak door het bureau of door een afdeling heeft deelgenomen, kan niet worden toegevoegd.

Artikel 15. 1. De toegevoegde advocaat, procureur of gerechtsdeurwaarder is verplicht rechtsbijstand te verlenen. Hij draagt daarvoor de verantwoordelijkheid.

2. Bij de toevoeging wordt bepaald of toelating om kosteloos dan wel om tegen verminderd tarief te procederen zal worden verzocht. De in het vorige lid bedoelde rechtsbijstand wordt, overeenkomstig de op het verzoek verkregen beslissing, kosteloos dan wel tegen verminderd tarief verleend.

Artikel 16. Indien verzoeker verschijnt op een zitting waaraan de raadsman van de wederpartij deelneemt, wordt hij hierop opmerkzaam gemaakt en in de gelegenheid gesteld op een zitting te verschijnen waaraan die raadsman niet deelneemt.

Artikel 17. Het bureau kan, na voorlichting te hebben gegeven, de behandeling van de zaak overlaten aan verzoeker.

Artikel 18. Zo nodig kan het bureau of de aangewezen raadsman een verzoek richten tot een bureau in een ander arrondissement tot procureurstelling of vertegenwoordiging van andere aard.

Artikel 19. Het bureau, dat in eerste instantie rechtsbijstand verleende, beslist op verzoek van belanghebbende of ook in een volgende instantie rechtsbijstand zal worden verleend en neemt in dat geval de daarvoor noodzakelijke maatregelen.

Artikel 20. In afwijking van het bepaalde in artikel 19 wordt rechtsbijstand in cassatie slechts verleend door of in overleg met het bureau van consultatie te 's-Gravenhage.

Artikel 21. 1. Het bureau kan een eenmaal aangevragen rechtsbijstand te allen tijde beëindigen. Deze beëindiging anders dan op verlangen van verzoeker zelve geschiedt niet dan nadat deze is gehoord of opgeroepen. Hij wordt van de beëindiging van de rechtsbijstand schriftelijk in kennis gesteld.

2. De aangewezen raadsman ontleent aan het feit, dat het bureau de rechtsbijstand beëindigd heeft, de bevoegdheid zich als zodanig zonder verdere formaliteiten aan de zaak te onttrekken.

Artikel 22. Indien het bureau de gevraagde rechtsbijstand weigert dan wel een eenmaal aangevragen rechtsbijstand beëindigt, kan de aanvrager binnen een maand de tussenkomst van de president der rechtbank, binnen welk arrondissement het bureau is gevestigd, dan wel van een door hem aan te wijzen rechter inroepen. Tegen de beslissing staat generlei voorziening open.

HOOFDSTUK III

Kosten

Artikel 23. De kosten van de bureaus van consultatie komen ten laste van de staat.

Artikel 24. 1. In geval aan de verzoeker vergunning is verleend om kosteloos te procederen of indien de rechtsbijstand niet bestaat in bijstand in burgerlijke zaken, kan het bureau de verzoeker een redelijke vergoeding in rekening brengen.

2. Bij het vaststellen van deze vergoeding wordt gelet op de geldelijke omstandigheden van de verzoeker, de aard en de omvang der te verrichten werkzaamheden en het bereikte resultaat.

3. Ter verzekering van de voldoening van de in het vorige lid bedoelde vergoeding kan het bureau te allen tijde van de verzoeker een voorschot of een verhoging daarvan verlangen, te storten ineens of in door het bureau te bepalen termijnen.

Artikel 25. 1. Toegevoegde advocaten, procureurs en gerechtsdeurwaarders ontvangen voor kosteloos door hen verrichte diensten een vergoeding van staatswege voor iedere door hen behandelde zaak.

2. Wij geven bij algemene maatregel van bestuur nadere regelen omtrent de te vergoeden bedragen en zo nodig omtrent de wijze van vaststelling daarvan door de rechter. Wij kunnen daarbij bepalen, dat rechterlijke beslissingen ter zake niet vatbaar zullen zijn voor hoger beroep of cassatie. Wij kunnen daarbij bepalen, dat de leden van de bureaus van consultatie een vergoeding per zitting zullen ontvangen.

Artikel 26. Aan deurwaarders, die kosteloos exploiten hebben uitgebracht wordt, volgens regelen te stellen bij algemene

maatregel van bestuur, een vergoeding van staatswege toegekend.

Artikel 27. Wij kunnen bij algemene maatregel van bestuur regelen stellen omtrent betaling van ingevolge wettelijk voorschift of rechterlijk bevel in dag- of nieuwsbladen geplaatste oproepingen of aankondigingen ten verzoeken van personen, aan wie toegestaan is kosteloos te procederen.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 28. De artikelen 872—874 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering vervallen.

Artikel 29. De artikelen 70—74 van de Advocatenwet vervallen.

Artikel 30. Onze minister van justitie kan regelen geven ter uitvoering van deze wet.

Artikel 31. Deze wet treedt in werking met ingang van een door Ons te bepalen datum.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De minister van justitie,